SUOMEN VEROASIANTUNTIJAT

Eduskunnan verojaosto

ASIANTUNTIJALAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAEIKSI KANSAINVÄLISTEN VERORIITOJEN RATKAISUMENETTELYSTÄ, VEROTUSMENETTELYSTÄ ANNETUN LAIN 89 §:N 3—5 MOMENTIN KUMOAMISESTA JA RAJOITETUSTI VEROVELVOLLISEN TULON VEROTTAMISESTA ANNETUN LAIN 22 §:N MUUTTAMISESTA (HE 308/2018 VP)

Suomen Veroasiantuntijat ry (”SVA”) kiittää annetusta lausuntomahdollisuudesta ja esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa.

1. Taustaa

Lailla kansainvälisten veroriitojen ratkaisumenettelystä on tarkoitus saattaa voimaan veroriitojen ratkaisumekanismeista Euroopan Unionissa annettu neuvoston direktiivi (EU) 2017/1852 ("Direktiivi"). Lakia sovellettaisiin lisäksi soveltuvin osin verosopimusten mukaisiin keskinäisiin sopimusmenettelyihin sekä sovellettaessa siirtohinnoitteluasioita koskevaa, EU-jäsenvaltioiden välillä on voimassa olevaa yleissopimusta kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta etuyhteydessä keskenään olevien yritysten tulonoikaisun yhteydessä (90/436/ETY).

Lailla säädetään kansainvälisiä veroriitojen ratkaisumenettelyjä koskevista säännöksistä, jotka ovat pääosin kokonaan uusia ja osin aikaisempia säännöksiä täsmentäviä. SVA pitää kansainvälisiä veroriitoja koskevien täsmällisten säännösten säätämistä erittäin tärkeänä verovelvollisten oikeusturvan kannalta.

SVA pitää hallituksen esityksen mukaista uutta lainsäädäntöä pääosin tarkoituksenmukaisena. SVA pitää kuitenkin ehdotetun kansainvälisten veroriitojen ratkaisumenettelylain sisältämää rajausta tiettyjen asioiden sulkemista riidanratkaisumenettelyn ulkopuolelle liian laajana ja verovelvollisten oikeusturvaa vaarantavana.

2. Väliyhteisölain, peiteltyä osingonjakoa tai veronkiertoa koskevien säännösten soveltamistilanteiden rajaaminen riidanratkaisumenettelyn ulkopuolelle

Ehdotetun uuden lain 11 §:n 4 momentin mukaan verovelvollisella ei olisi oikeutta vaatia riidanratkaisutoimikunnan asettamista, jos tapauksessa olisi kyse sekä 1 §:n mukaisen verosopimuksen tai yleissopimuksen soveltamisesta että VML 27 – 30 §:n, EVL 6 a §:n 8 momentin tai 52 h §:n, väliyhteisölain tai rikoslain 29 luvun 1 – 4 §:n soveltamisesta.

Hallituksen esityksen mukaan lainmuutosehdotuksen tavoitteena on, että riidanratkaisumenettelyn parantuminen ja tehostuminen olisivat tarjolla silloin, kun kyse on puhtaasti verosopimuksen soveltamistilanteesta ilman, että tapaukseen liittyy veronkiertämiseen liittyviä elementtejä. Säännöksiin ehdotetaan sisällytettävän edellytys, jonka mukaan riidanratkaisuvaiheeseen eivät pääsisi tapaukset, joissa on sovellettu verosopimusmääräyksen lisäksi veropetokseen, tahalliseen laiminlyöntiin tai törkeään huolimattomuuteen liittyvää säännöstä.

SVA:n näkemyksen mukaan ehdotetun lain 11 §:n 4 momentin sisältämä rajaus on kuitenkin liian laaja. Se rajaisi riidanratkaisuvaiheen ulkopuolelle myös laajan joukon sellaisia tapauksia, joihin ei liity veropetosta, tahallista laiminlyöntiä tai törkeää huolimattomuutta.

Riidanratkaisuvaiheen ulkopuolelle ei tule ainakaan kategorisesti rajata esimerkiksi väliyhteisölakin tai peitellyn osingon verottamista koskevien säännösten (VML 29 §) soveltamistilanteita, koska näitä säännöksiä sovelletaan objektiivisten tunnusmerkkien perusteella, eikä niiden soveltamiseen sisälly arviota esimerkiksi veronvälttelytarkoituksesta.

Peitellyn osingon säännöksen soveltaminen ei edellytä tahallisuutta tai huolimattomuutta, vaan säännöstä voidaan soveltaa, jos osakkaalle on osakasaseman perusteella hinnoittelu- tai muu etu.

Väliyhteisölakia sovelletaan tiettyihin yleisesti verovelvollisten määräysvallassa (tai etuyhteydessä) ja alhaisen verotuksen piirissä oleviin ulkomaisiin yhteisöihin. Lain soveltaminen perustuu ainoastaan objektiivisiin kriteereihin, ilman arvioita esimerkiksi veronvälttelytarkoituksesta. Monet väliyhteisöiksi katsottavat yhteisöt harjoittavat laajamittaista ja aitoa liiketoimintaa. Tästä syystä niiden kategorinen rajaaminen riidanratkaisuvaiheen ulkopuolelle olisi kohtuutonta, esimerkiksi siirtohinnoitteluoikaisutapausten osalta. Väliyhteisöjen rajaaminen riidanratkaisuvaiheen ulkopuolelle voisi myös heikentää verovelvollisen asemaa verrattuna nykytilanteeseen, koska EU-valtioiden välisten siirtohinnoittelua koskevien veroriitojen osalta kaksinkertaisen verotuksen poistamiselle ei ole asetettu vastaavaa edellytystä.

Lisäksi myöskään VML 28 §:n yleisen veronkiertosäännöksen soveltaminen ei edellytä verovelvollisen tahallisuutta tai huolimattomuutta. Säännöksen soveltamiseen liittyy lisäksi usein merkittävää tulkinnallisuutta ja epävarmuutta.

Direktiivin 16 artiklan 6 kappaleen mukaan asianomaiset jäsenvaltiot voivat evätä pääsyn direktiivin 6 artiklan mukaiseen riidanratkaisumenettelyyn tapauksissa, joissa kyseisessä jäsenvaltiossa on määrätty oikaistun tulon tai pääoman osalta seuraamuksia veropetoksen, tahallisen laiminlyönnin tai törkeän huolimattomuuden johdosta. Hallituksen esityksen mukaan edellä mainitut ja uuden lain 11 §:n 4 momenttiin otettavaksi ehdotetut lainkohdat lukeutuisivat kategoriaan veropetos, tahallinen laiminlyönti tai törkeä huolimattomuus.

SVA:n näkemyksen mukaan ehdotetussa laissa mainitut tilanteet kattavat olennaisesti Direktiivin sallimia rajauksia laajemman joukon tapauksia. Ehdotettu laki olisi siten näiltä osin Direktiivin vastainen.

SVA katsoo, että Direktiivin sisältö huomioon ottaen olisi perusteltua rajata riidanratkaisumenettelyn ulkopuolelle ainoastaan rikoslain 29 luvun 1 – 4 §:n tunnusmerkit täyttävät tilanteet.

Helsingissä 9. päivänä tammikuuta 2019

SUOMEN VEROASIANTUNTIJAT RY

Kai Holkeri
Hallituksen jäsen